

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

ILMIY-TADQIQOT METODOLOGIYASI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Bilim sohasi:	200 000 – San‘at va gumanitar fanlar
Ta‘lim sohasi:	230 000 – Tillar
Magistratura mutaxassisligi:	70230301– Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik (O‘zbek tili)

Toshkent-2023

Fan/modul kodi ITM 2 05		Fan/modul turi majburiy		Ta'lim tili o'zbek		Ishlab chiqilgan o'quv yili 2023/2024				
Semestr	Har bir semestrda modulning nomi	ECTS - Kreditlar	Haftalik dars soatlari	O'quv mashg'ulotlari (soat)					Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
				Jami:	ma'ruza	seminar	amaliy	laboratoriya		
2	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	5	4	60	30	0	30	0	90	150
	Jami:	5	4	60	30	0	30	0	90	150

Fanning maqsadi (FM)

Magistrant talabalarga ilmiy tadqiqotning asosiy tushunchalari, ta'riflari va bosqichlari haqida nazariy bilim berish, ularni ilmiy tadqiqot olib borish metodologiyasini, tahlil qilish metodlari bilan tanishtirish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Matnshunoslik
2.	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi
3.	Matnshunoslik nazariyasi
4.	

Ta'lim natijalari (TN)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- ilmiy tadqiqot ishini tayyorlashda ilmiy izlanish, ilmiy dalillarning rolini anglash, bilimdan asosiy metodologik vosita sifatida foydalanish, manbashunoslik va matnshunoslikning eng so'nggi yutuqlari asosida ilmiy ijod tabiati, xususan, badiiyatni his etish, anglash xislatlari haqida *tasavvurga ega bo'lishi (bilim)*;
- mustaqillik yillarida manbashunoslik va matnshunoslik sohasi metodologiyasi yangilanayotgani: Sharq va G'arb ilmiy-falsafiy qarashlari? tadqiq usullari takomillashayotgani, yangi talablar va tamoyillar asosida qo'lyozma va toshbosma nusxalarni tahlil *qila bilishi va ulardan foydalana olishi (ko'nikma)*;
- adabiy-ilmiy izlanishlar orqali nazariy konsepsiyalarni ishlab chiqishda o'zbekona tafakkur tabiatidan kelib chiqishga intilishning tobora chuqurlashayotganini tushuntirish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak (malaka)*.

Talabalarning kreditlarni olish tartibi

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMLarda o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida Nizom"ning 15- va 30-bandlariga asosan **Ilmiy tadqiqot metodologiyasi** fanidan 2-semestrda 150 soat *o'quv yuklamasini o'zlashtirgan*, fan dasturi (sillabus)da belgilangan baholash tartibiga ko'ra *ijobiy baholanib kasbiy kompetensiyalarni yetarli darajada egallagan* talabaga **5 kredit** beriladi.

Talaba belgilangan *ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda kreditlar berilmaydi*.

Talabalarning bilimni baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

Talabalarning bilimni baholash mezonlari:

5 (a'lo) baho - talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;

4 (yaxshi) baho - talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;

3 (qoniqarli) baho - talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda;

2 (qoniqarsiz) baho - talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda.

Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular asosida yozma shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha yozma shaklida o'tkaziladi.

Izoh: *Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 martagacha o'tkazilishi mumkin.*

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarning o'tkazilishi muddatlari muayyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

Fan mazmuni		Soat
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) (2-semestr)		30
M1	Fan va ijod – ijtimoiy jarayon	2
M2	Fan va ijod – ijtimoiy jarayon	2
M3	Ijodiy faoliyatda ilmiy bilimning o'rni	2
M4	Ijodiy faoliyatda ilmiy bilimning o'rni	2
M5	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	2
M6	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	2
M7	Ilmiy tadqiqotda muammo qo'yish	2
M8	Ilmiy tadqiqotda muammo qo'yish	2
M9	Ilmiy tadqiqot metodida tushunish va tushuntirish muammosi	2
M10	Ilmiy tadqiqot metodida tushunish va tushuntirish muammosi	2
M11	Ilmiy tadqiqotda metod va metodologiya tushunchasi	2
M12	Ilmiy tadqiqotda metod va metodologiya tushunchasi	2
M13	Matnni tadqiq qilish usullari, turlari.	2
M14	Matnni tadqiq qilish usullari, turlari.	2
M15	Matnni tadqiq qilish usullari, turlari.	2
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A) (2-semestr)		30
A1	Filologiya fani, badiiy ijod va ilmiy tadqiqot uyg'unligi	2
A2	Adabiyotshunoslik, manbashunoslik va matnshunoslik tadqiqida ilmiy bilimning roli	2
A3	Ilmiy tadqiqot olib borishda tadqiqot turining to'g'ri tanlanishi	2
A4	Ilmiy tadqiqot olib borishda tadqiqot turining to'g'ri tanlanishi	2
A5	Ilmiy tadqiqot olib borishda ilmiy muammo qo'yish	2
A6	Muammo va masalaning to'g'ri qo'yilishi ilmiy tadqiqotda muhim jihat	2
A7	Muammo va masalaning to'g'ri qo'yilishi ilmiy tadqiqotda muhim jihat	2
A8	Ilmiy tadqiqotda tushunishning ahamiyati	2
A9	Ilmiy tadqiqotda tushunishning ahamiyati	2
A10	Fikrni to'g'ri yetkazib berishda tushuntirishning roli	2
A11	Metodni to'g'ri tanlash ilmiy tadqiqot natijasining muhim omili	2
A12	Metodni to'g'ri tanlash ilmiy tadqiqot natijasining muhim omili	2
A13	Dissertatsiyaning muvaffaqiyatli chiqishida metodologiyaning o'rni Umumilmiy tadqiqot metodlari. Xususiy ilmiy metodlar. Fanlararo tadqiqot metodlari. Empirik tadqiqot metodlari.	2
A14	Struktural metodning matnshunoslik tadqiqida ahamiyati	2

A15	Matnshunoslik yo'nalishidagi tadqiqotlarda tadqiq usullari va turlari	2
-----	---	---

Mustaqil ta'lim (MT) (2-semestr)			soat
T/r	Mustaqil ta'lim mavzulari	Mustaqil ta'limni tashkil etish shakllari va turlari	90
1	Q.Sodiqov asarlarida matnshunoslik tadqiqoti usullarining yoritilishi	Q.Sodiqov matnshunos va manbashunos.	8
2	Sh.Sirojiddinov asarlarida Alisher Navoiy ijodini tadqiq qilishda ilmiy muammoning qo'yilishi	Sh. Sirojiddinov maqollari va dissertatsiyasida A.Navoiy asarlari tahliliga bag'ishlangan o'rinlar	8
3	R.Zohidov "Sabotul o'jizin" asari tahlilida metodlardan foydalanish mahorati	"Sabotul o'jizin" asari tahlilida foydalanilgan metodlar va yondashuvlar	8
4	N.Jabborov ijodida matnshunoslik muammolarining yoritilishi	N.Jabborov maqolalarida matnshunoslik metodlari tahlili	8
5	Ilmiy tadqiqot olib borishda biror asar misolida ilmiy muammoning qo'yilishi	Tanlangan MD mavzusi asosida yondashiladi	8
6	Tadqiqot ishi doirasida dissertatsiyalardan foydalanish	MD mavzusiga oid dissertatsiyalardan foydalanish	8
7	Tanlangan tadqiqot ishi yuzasidan tezis tayyorlash va nashr qilish	Mavzu bo'yicha maqola tayyorlash	8
8	Ilmiy tadqiqot muammosidan kelib chiqib tadqiqot rejasini tuzish	Ilmiy rahbar va dissertant hamkorligida tadqiqot rejasini tuzish islarini olib borish	8
9	Magistrlik dissertatsiyasini tayyorlashda tadqiqot muammosidan kelib chiqib metodlarni to'g'ri tanlash va shu asosida ilmiy maqola chop ettirishni o'rganish.	Metodlardan to'g'ri foydalanish mahoratini shakllantirish	8
10	OAK nizomlarida dissertatsiyalarga qo'yiladigan talablar bilan tanishish	OAK qarorlar, farmonlari va buyruqlari	8
11	Struktural metod	Strukturaviy-funksional (strukturaviy) metod.	6
12	Matnshunoslik yo'nalishidagi tadqiqotlarda tadqiq usullari va turlari	Matniy tafovutlarni tahlil qilish usuli.	4

7. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar:

1. Shermuhammedova N. Falsafa va fan metodologiyasi. – T., 2009.

2. Sirojiddinov Sh. O'zbek matnshunosligi qirralari. – T.: Akademnashr, 2015.

Qo'shimcha adabiyotlar:

3. Falsafa qomusiy lug'ati. – T.: Sharq, 2004.
4. Sodiqov Q. Matnshunoslik va manbashunoslik asoslari. –Toshkent: Toshkent davlat sharqshunoslik instituti, 2017. 216 b
5. Jo'raboyev O. Matnning matnosti sirlari. –Toshkent: Tamaddun, 2017. 199 b
6. Jabborov N. Ma'rifat nadir. – T.: Ma'naviyat, 2010. – 111 b.
7. Hakimov M. Sharq manbashunosligi lug'ati. T.: 2013
8. Zohidov R. Sabotul ojizin – ilmiy-adabiy manba. –T.:Muharrir, 2012.
9. Rahmatullayev Sh. Ilmiy tadqiqot asoslari. – T.: 2002.

Axborot manbalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.edu.uz
3. www.o'zbekadabiyoti.com.
4. www.ziyo.uz

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Zilola Shukurova, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent
E-mail:	zilolashukurova@mail.com
Tashkilot:	ToshDO'TAU, "Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik" kafedrası
Taqrizchilar:	Filologiya fanlari doktori Sobirova E.N; Filologiya fanlari nomzodi Tilovov A.

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashining 2023-yil ___-avgustdagi ___-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik" kafedrasining 2023-yil ___-avgustdagi ___-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i
Fakultet dekani
Kafedra mudiri
Tuzuvchi

V.Nazarov
B.Abdushukurov
R.Zohidov
Z.Shukurova